

Luku 12

Euroopan unionin talous

Oppikirjan s. 100–109

EU:n neljä perusvapautta

Tehtävä

Selvitä EU:n neljän perusvapauden idea.

- 1. Täytä nelikenttä perusvapauksista.**
- 2. Etsi kustakin perusvapaudesta konkreettisia esimerkkejä.**
- 3. Pohdi myös, mitä perusvapaudet oman elämäsi kannalta merkitsevät.**

Neljä perusvapautta:

1. Tavarat

- Tullit ja rajatarkastukset poistettu.
- Kansalliset tuotemääräykset on poistettu.
- **Tehostaa kansantaloutta ja alentaa hintoja!**

2. Palvelut

- **Palvelut hyötyvät samoista asioista kuin tavarat.**
- Pankkien ja yritysten toiminta laajentunut muihin EU-maihin.
- Kansalainen saa tilata palvelut toisesta EU-maasta.
- Viranomaisten täytyy kilpailuttaa palvelut ja ottaa myös muiden EU-maiden tarjoukset huomioon.

3. Pääomat

- EU-alueelta voi ostaa ja omistaa talon, kiinteistön yms.
- Sijoittaminen on vapaata, osakemarkkinat ovat laajat.
- Yritykset voivat kerätä rahoitusta.

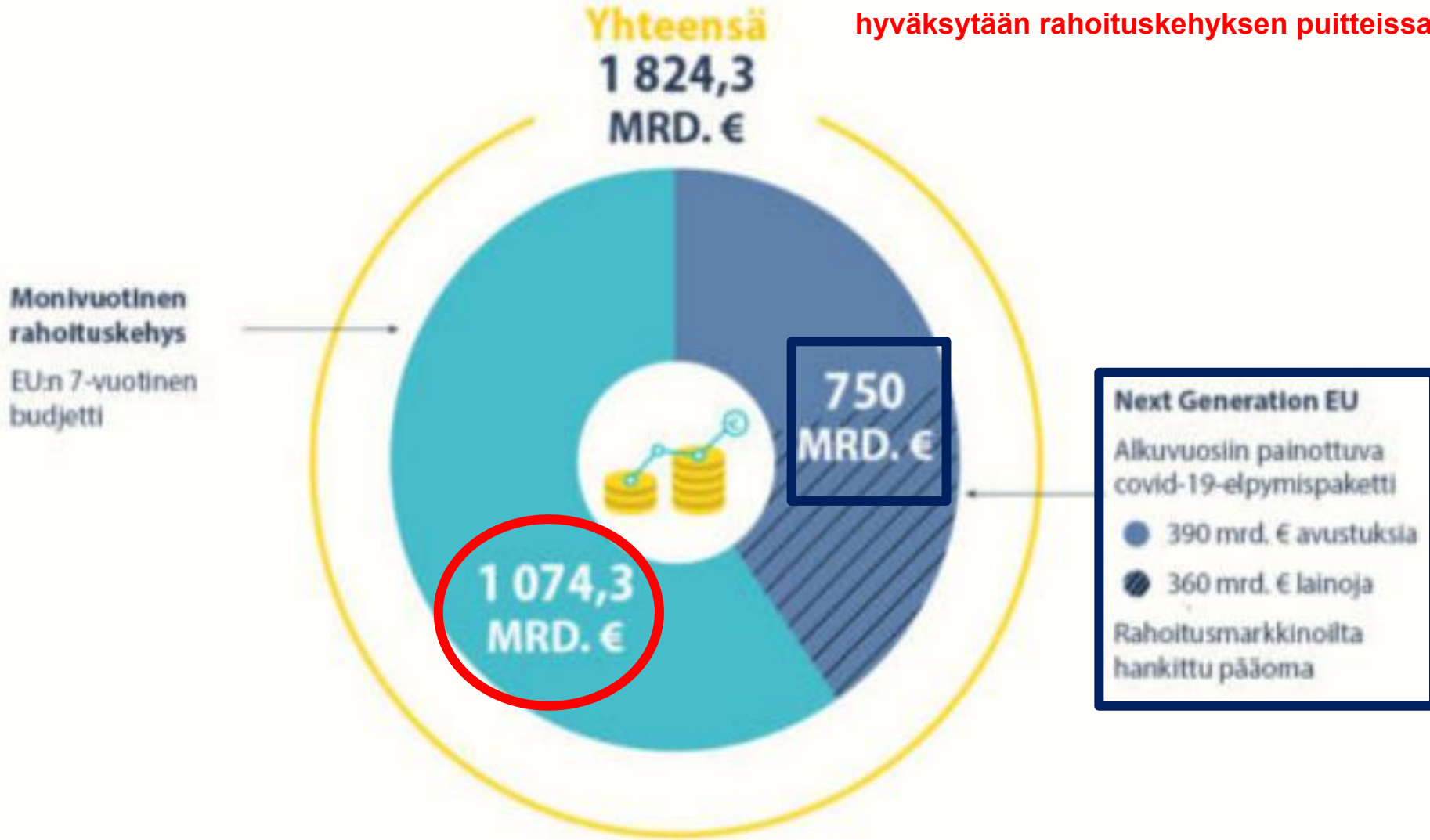
4. Ihmiset

- **Oikeus asua, opiskella ja työskennellä missä päin EU:ta haluaa.**
- Oikeus sosiaaliturvaan ja muihin kansalaisille kuuluviin etuuksiin
- Helpottaa matkailua.

EU:n menot 2021–2027

Rahoituskehys tehdään 7 vuodeksi n. 1000mrd

= puitteet EU:n rahoitussuunnittelulle ja budjettikurille, enimmäismäärä. Sillä varmistetaan EU:n menojen ennakoitavuus. Vuotuiset talousarviot hyväksytään rahoituskehysten puitteissa

EU:n budjetti

- Komissio tekee esityksen budjetiksi ja EU:n neuvosto ja Euroopan parlamentti hyväksyvät sen.
- EU:n budjetti muodostuu pääosin jäsenvaltioiden talouden kokoon pohjautuvista jäsenmaksuista.
- Osa jäsenvaltioista, ns. nettosaajat, saavat tukia enemmän kuin maksavat, nettomaksajat puolestaan maksavat enemmän kuin saavat.
- Kaikki jäsenvaltiot voivat saada tukia, mutta suurin tuki kohdistetaan köyhimmille alueille.

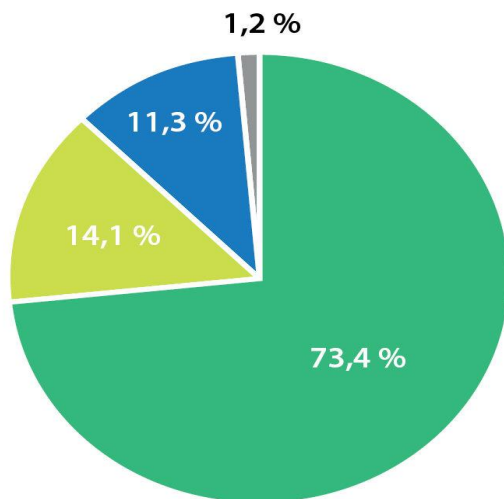

EU:n budjetti

- EU:n tulot
 1. Jäsenmaksut
 2. Ulkorajoilta perittävät tullit
 3. **ALV-maksut** (0,3 prosenttia jäsenvaltion harmonisoidusta arvonlisäveropohjasta)
 - EU:n budjetti ei voi olla alijäämäinen!
 - budjetti voi olla enintään n. 1, 23% jäsenvaltioiden yhteenlasketusta BKTL:stä
 - Tulevaisuudessa **verotus** (hiilivero, muovivero, digivero, Tobinin vero...)?
- Unionin tavoitteena on kehityserojen ja eriarvoisuuden tasaaminen.

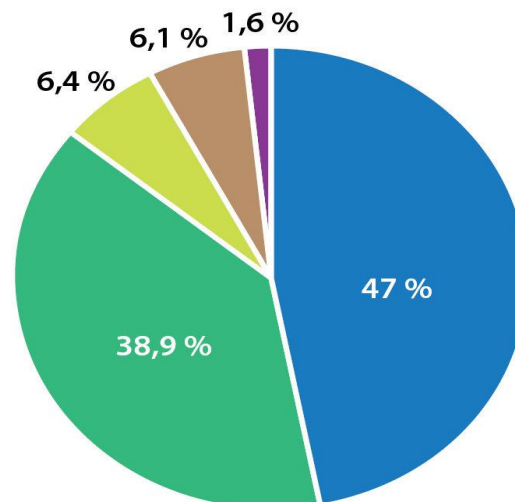
TULOT JA MENOT

TULOT

- EU:n jäsenvaltioiden bruttokansantuloon perustuva maksu
- Tulli- ja sokerimaksut
- EU:n jäsenvaltioiden alv-perusteiset maksut
- Muut tulot

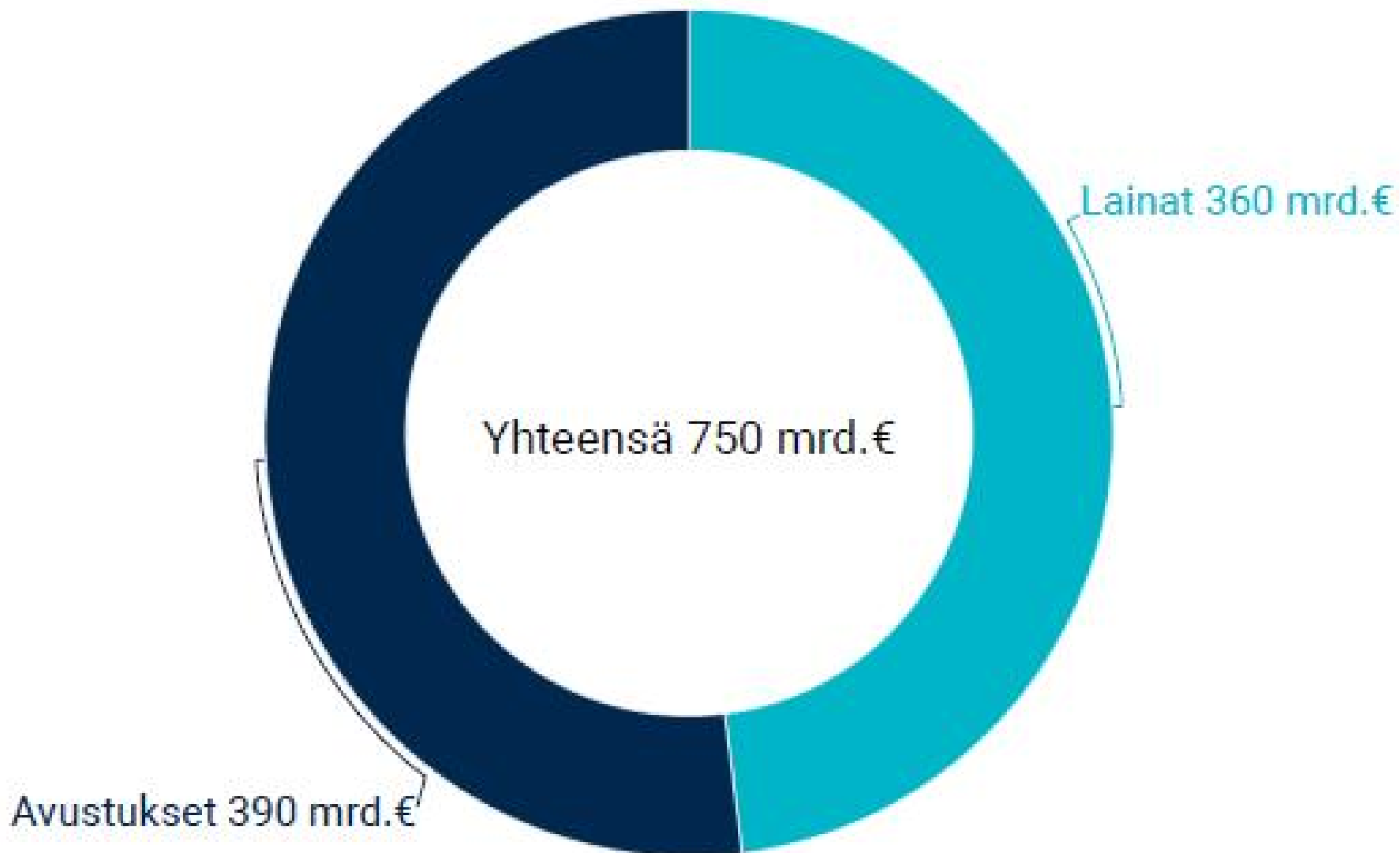
MENOT

- Kasvua ja työllisyyttä edistävä kilpailukyky sekä taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus (koheesio)
- Luonnonvarat, maaseudun kehittäminen, ympäristönsuojelu, Euroopan maatalouden uudistaminen sekä tuotteiden laadun turvaaminen
- Muut menot sisältäen hallintomenot ja palkat
- EU maailmanlaajuisena toimijana: kestävän kehityksen sekä rauhan ja turvallisuuden edistäminen kaikkialla maailmassa
- Kansalaisuus, vapaus, turvallisuus ja oikeus: terveyden suojaaminen, kuluttajansuojan parantaminen, julkisen keskustelun virittäminen ja turvallisempi Eurooppa

EU:n elvytyspaketti

Pedanet: ristiriitanehtävä

Elpymisrahasto

- 750 mrd €
 - Suomi maksaa 6,6 mrd €
 - Suomi saa 2,9 mrd €
- **On tulonsiirto ”velkamaille”.**
- **Suomalaiset veronmaksajat maksavat Välimeren maiden talousongelmia (tai ”veronalennuksia” yms.).**
- **Tarkoittaa alijäämäisen budjetin tekemistä eli EU ottaa velkaa (kielletty perussopimusten mukaan).**
- + **Elvyttää eli piristää taloutta eli luo talouskasvua.**
- + **Luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia, investointeja.**
 - + **Kestävä kehitys, ilmastoratkaisut, digitalisaation vauhdittaminen.**
- + **Piristää myös Suomen vientiä ja sitä kautta työllisyyttä, verotuloja.... (kerroinvaikutus).**

No bailout -periaate!

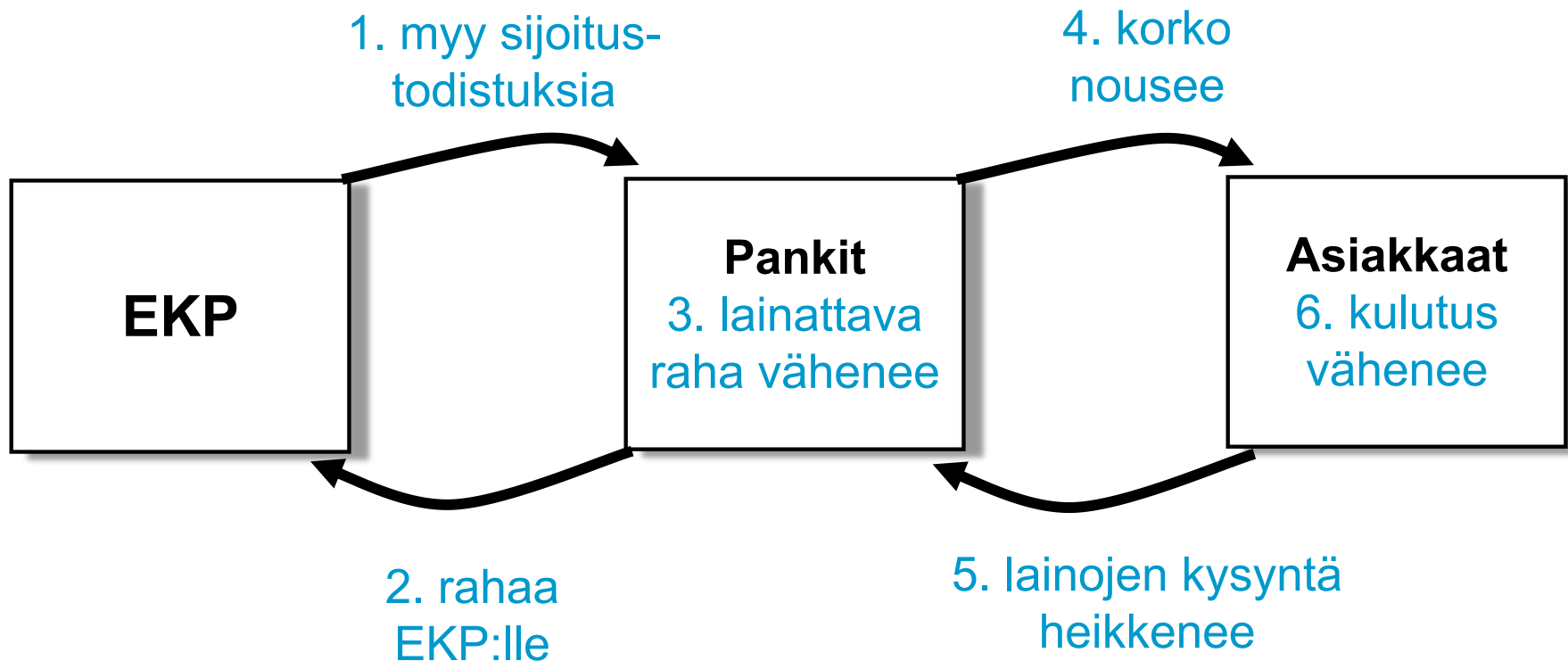
EKP:n keinot eli rahapolitiikka

c) Miten Euroopan keskuspankki yrittää vaikuttaa euromaiden talouteen?

- EKP hoitaa euroalueen rahapolitiikkaa.
 - Tavoitteisiin pääseminen edellyttää hintavakautta. EKP yrittää pitää inflaation keskipitkällä aikavälillä 2%:ssa.
1. **Korkojen säätely. Ohjauskoron avulla EKP pystyy vaikuttamaan yleiseen korkotasoon.** Noususuhdanteessa korkoa nostetaan, jotta inflaatio ei kiihtyisi liikaa, ja laskusuhdanteessa korkoa vuorostaan lasketaan talouden elvyttämiseksi.
 2. **Määrällinen elvytys. Arvopapereiden ostamista markkinoilta, mikä lisää rahan tarjontaa.**
 3. **Euron ulkoinen arvo eli valuuttainterventiot. EKP ostaa tai myy euroja hyödyntäen hallussaan olevaa valuuttavarantoa.**

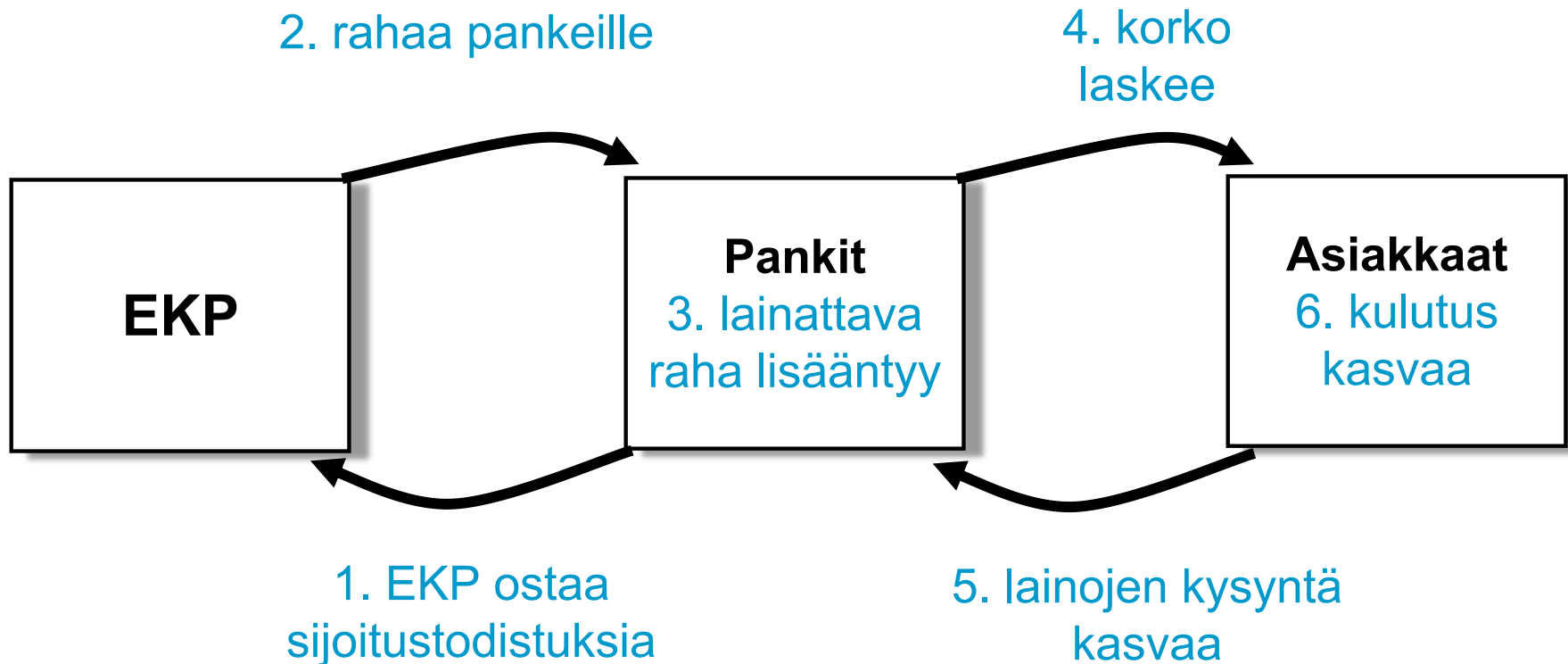
Avomarkkinaoperaatio

EKP haluaa vähentää kysyntää. Rahamarkkinoita kiristetään eli korkoa pyritään nostamaan.

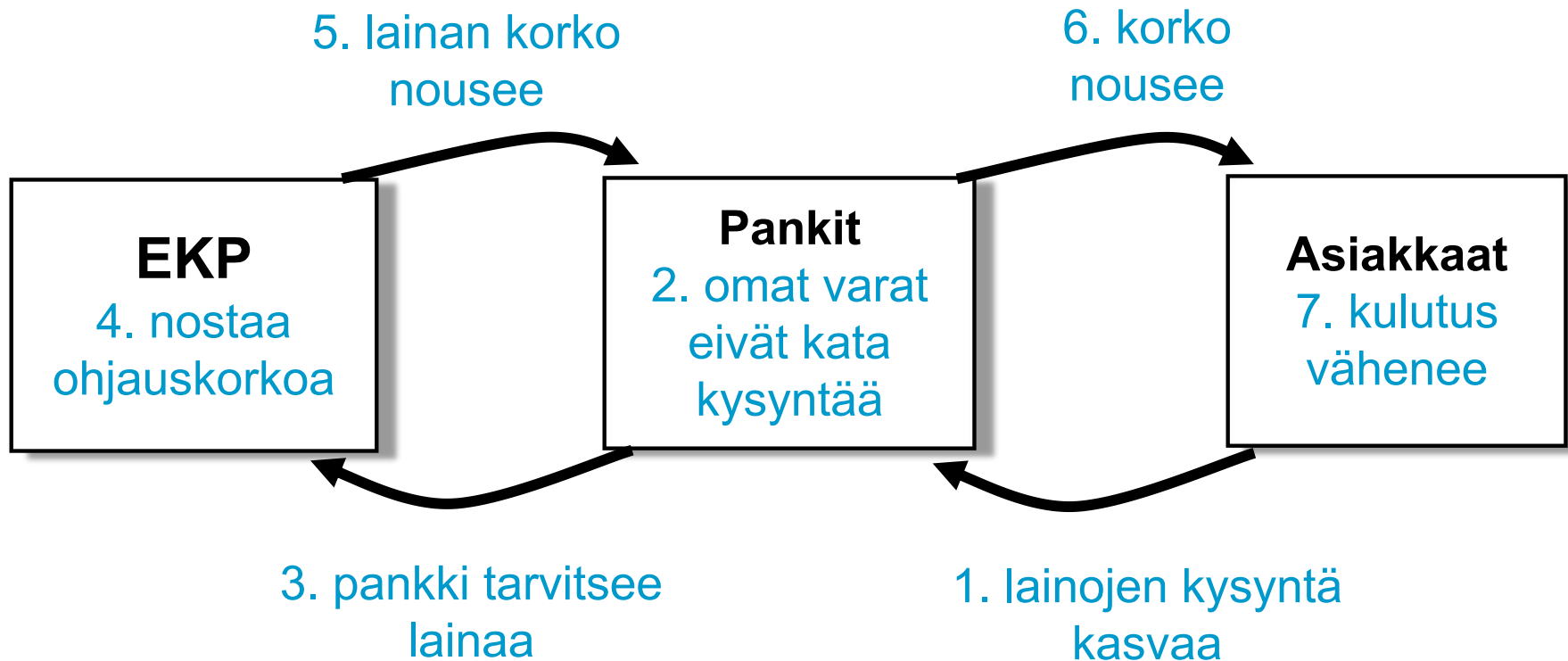
Avomarkkinaoperaatio

EKP haluaa lisätä kysyntää. Rahamarkkinoita löysätään eli korkoa pyritään laskemaan.

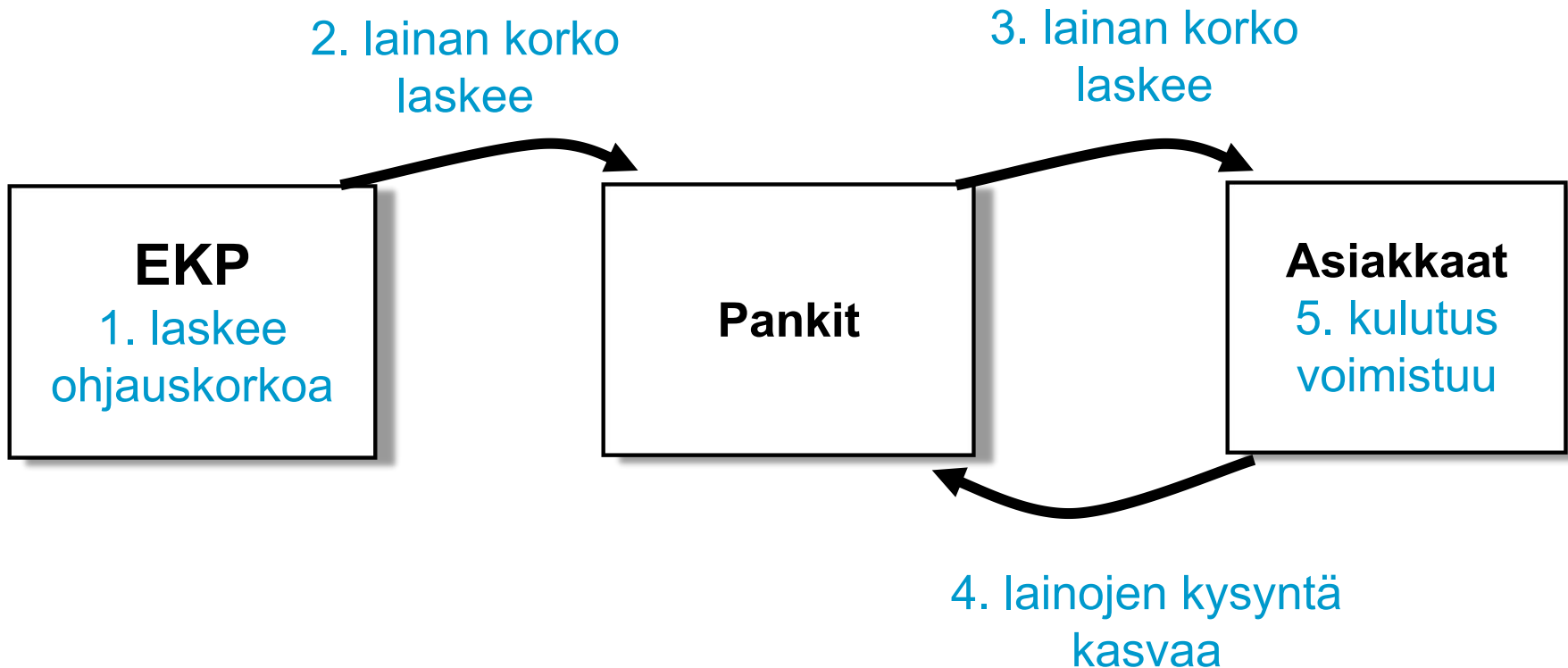
Ohjauskoron käyttö

EKP haluaa hillitä voimistuvaa kysyntää.

Ohjauskoron käyttö

EKP haluaa voimistaa kysyntää.

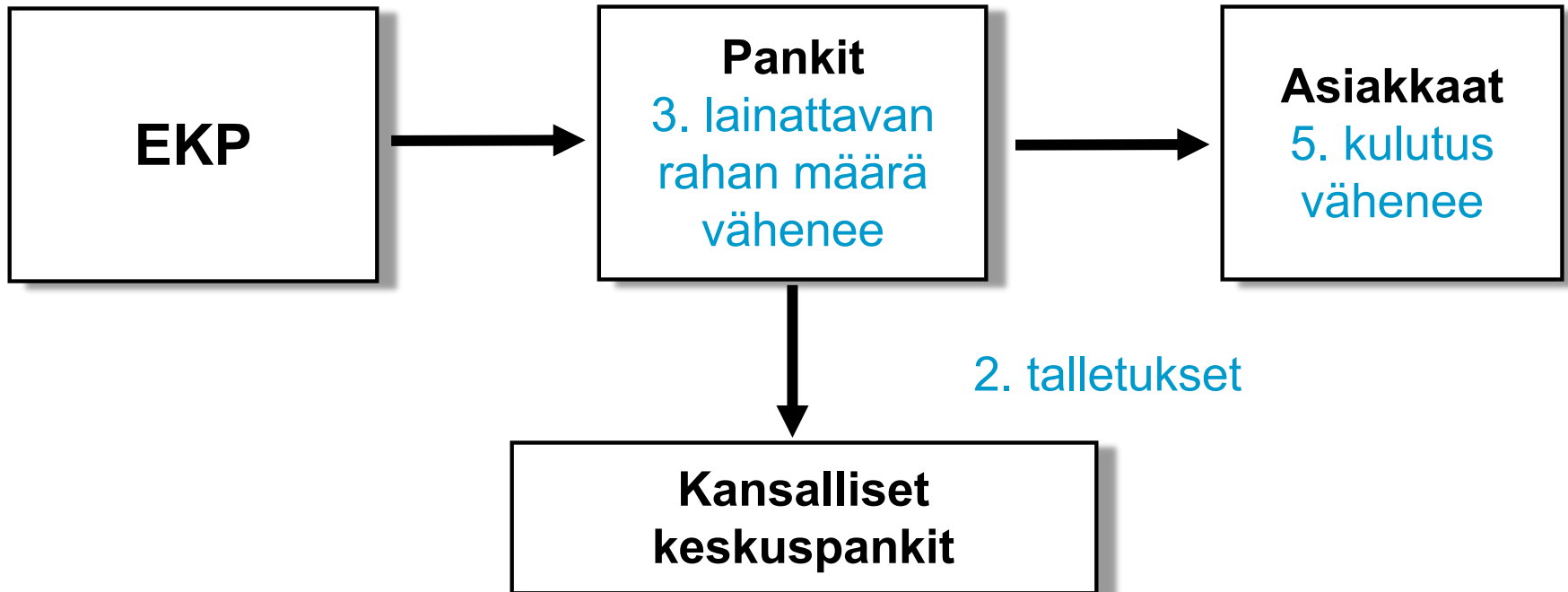

Vähimmäisvarantojärjestelmä

EKP haluaa kiristää rahamarkkinoita.

1. määräys
vähimmäisvarannon
korottamisesta

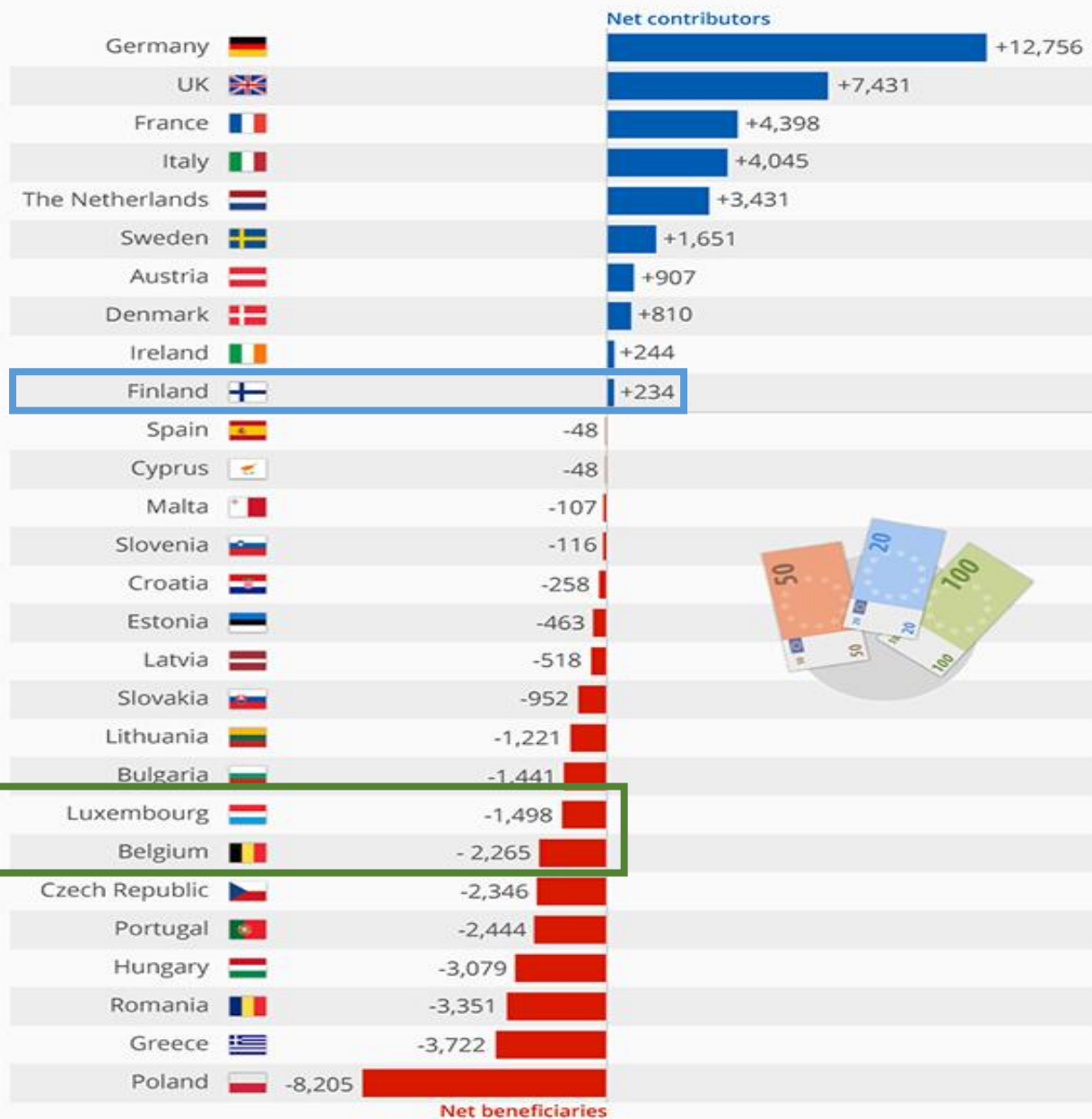
4. korko
nousee

2. talletukset

Which Countries are EU Contributors and Beneficiaries?

Net contributions to the EU budget, by member state (2017, in million euros)*

Aluepolitiikka

- a) rakennerahasto = tarkoituksena tukea taloudellista kehitystä ja purkaa rakenteellisia ongelmia**
- b) koheesiorahasto = tarkoituksena luoda taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta EU-maiden välille**
- c) nettosaaja = EU:n jäsenvaltio, joka saa unionilta enemmän kuin maksaa**
- d) nettomaksaja = EU:n jäsenvaltio, joka maksaa unionille enemmän kuin saa**

Rahastot

1. Koheesiorahasto on tarkoitettu “köyhemmille” EU-maille

- Jäsenvaltioille, joiden bruttokansantulo (BKTL) asukasta kohti on alle 90 % EU:n keskiarvosta. Sillä pyritään vähentämään taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta ja edistämään kestävästä kehitystä

→ YHTEENKUULUVUUS, YHTENÄISYYS: Ministerineuvosto päättää

- ympäristö: koheesiorahastosta voidaan tukea myös energiaan tai liikenteeseen liittyviä hankkeita, mikäli ne selkeästi hyödyttävät ympäristöä

2. Rakennerahastot

- Edistetään/kehitetään elinkeinorakennetta ja työllisyyttä, mm. koulutus.

- a) Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)
- b) Euroopan sosiaalirahasto (ESR)

Rakennerahastot: Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikka (= koheesiopolitiikalla)

- a) EAKR = tukee hankkeita, jotka edistävät yrittäjyyttä, innovaatioita, alueellisia osaamisrakenteita sekä tutkimus- ja kehitystoimintaa.**
- b) ESR = uusia työpaikkoja luovan yritystoiminnan ja yrittäjyyden lisäämiseen, osaavaan työvoiman saatavuuden turvaamiseen, työnsaannin ja tasavertaisten työmarkkinoiden edistämiseen, monipuolisen osaamisen, osaamiskeskittymien, innovaatioympäristön ja työ- ja elinkeinoelämää tukevan infrastruktuurin kehittämiseen sekä kansainväliseen yhteistyöhön.**